

De voetstappen van de Overwinnaar

Openbaring als troostboek

Dr. C.G. Geluk

Tweede druk

Uitgeverij Boekencentrum, Utrecht

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk Forest Stewardship Council® (FSC®) draagt. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid. Ook is het papier 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt.

Tweede druk 2017

www.uitgeverijboekencentrum.nl

Ontwerp omslag: Marion Rosendahl

Vormgeving binnenwerk: Gerard de Groot

De bijbelteksten in deze uitgave zijn ontleend aan de Herziene Statenvertaling, © 2010 Stichting HSV

ISBN 978 90 239 2811 9

NUR 707

© 2014 Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer

Alle rechten voorbehouden.

1. *De Overwinnaar regeert*

‘Openbaring van Jezus Christus...’

(Openb. 1:1)

| 9

Focus

Jezus Christus...

Om Hem gaat het in Openbaring. In dit bijbelboek gaat het niet in de eerste plaats over wat er allemaal in de geschiedenis zal gebeuren, maar het licht valt op de gekruisigde, opgestane en verheerlijkte Christus. Er is veel duisternis, maar Hij schittert.

Vaak wordt er gesproken van ‘Openbaring van *Johannes*’, maar er staat ‘Openbaring van *Jezus Christus*’. Het is een openbaring *aan* Johannes.

In het Grieks staat voor openbaring het woord ‘apocalypsis’, dat is: onthulling, letterlijk: weg bedekking.

Helaas heeft dit woord in onze tijd vaak de klank van catastrofe, chaos. Bij beelden van grote rampen, een verschrikkelijke aardbeving of een tsunami, wordt wel gezegd dat het er apocalyptisch uitziet. Hieruit spreekt geen enkele positieve verwachting. Maar bij de ‘apocalypsis’ van Jezus Christus is dat anders. Er is wel sprake van catastrofes, van de oordelen van God in de geschiedenis, maar alles loopt uit op de komst van de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.

Puur afgaande op het woord 'openbaring' kan de gedachte ontstaan dat het in het laatste bijbelboek om een volledige onthulling van de geschiedenis en Gods bedoelingen gaat. Maar dit woord moeten we betrekken op het werk van Jezus en op Zijn gang door de geschiedenis, vanaf Zijn komen op aarde tot Zijn terugkomst op de dag van de voleinding. Dat is wat ons geopenbaard wordt. Te midden van alles wat er gebeurt en wat ons kan overkomen, wordt ons een hart onder de riem gestoken. Bij alles wat aan de orde komt, is onze focus: Christus.

Trinitarische inzet

Als het gaat om de plaats van God in Openbaring, dan zien we dat de inzet trinitarisch is. We ontmoeten God direct aan het begin als de Drie-enige:

- God de Vader: 'Die is en Die was en Die komt' (vs. 4), de eeuwige God.
- God de Heilige Geest: 'de zeven geesten, Die voor Zijn troon zijn' (vs. 4), de Heilige Geest in al Zijn volheid.
- God de Zoon: 'Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden en de Vorst van de koningen der aarde, Hem Die ons heeft liefgehad en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed, en Die ons gemaakt heeft tot koningen en priesters voor God en Zijn Vader, Hem *zij* de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen' (vs. 5 en 6).

We horen het meest over de Zoon. Dat is in heel dit bijbelboek zo.

Het gaat met name om het getuigenis van Zijn overwinning en van Zijn koningschap.

Gordijn

De overwinning en het koningschap van Christus blijft voor de wereld een geheimenis. Voor de kerk niet helemaal. Dit getuigenis gaat haar begrip ver te boven, maar zij houdt er zich in storm en ontij aan vast. Tegen het antigetuigenis dat haar omringt, is dit getuigenis haar tot troost.

Het gaat om de openbaring *van Jezus Christus*, niet om de openbaring *van toekomstige gebeurtenissen*. Dat is een valkuil bij dit bijbelboek: dat wij het lezen zonder Christus in het oog te houden. Maar zonder Hem is er geen troost en ook geen vervulling.

Veel christenen menen in Openbaring een kalender van de wereldgeschiedenis te vinden. Zij leggen de krant naast dit bijbelboek om te kijken hoever we zijn. Maar zo wordt geen recht gedaan aan de bedoeling van dit bijbelboek. We kunnen geen conclusies trekken uit allerlei gebeurtenissen en rampen, en die verbinden met Openbaring, in de zin van: we bevinden ons op dit punt van de tijd-balk van de geschiedenis. Of: ik zal de terugkomst van de Heere Jezus nog meemaken. Het is niet onze zaak de tijden of gelegenheden te weten, waarover de Vader de beschikking aan zich gehouden heeft (Hand. 1:7). Daar mogen wij niet naar gissen. En daar kunnen wij geen uitspraken over doen.

In Zijn Openbaring houdt God veel voor ons verborgen. Er hangt

een gordijn voor het grootste deel van de goddelijke werkelijkheid en de goddelijke plannen. De Heere vraagt hierin van ons respect en ontzag. We moeten niet proberen om achter dat gordijn te kijken, om te proberen allerlei dingen te ontrafelen.

Geloven houdt in: accepteren dat wij veel niet weten en dat er vragen zonder antwoorden zijn. We leven niet alleen met wat ons geopenbaard is, maar ook met wat voor ons verborgen blijft. Dat schept ruimte voor het beoefenen van vertrouwen.

Troostboek

Openbaring is een actueel boek. Maar hierbij gaat het niet om de actualiteit van de voorspelling maar van het profetisch spreken. Wij leven niet aan de hand van de kalender maar aan de hand van Hem die sprekend en overwinnend Zijn weg gaat in de geschiedenis.

Wat Johannes doorgeeft in de openbaring die hij ontving, is bijzonder troostvol. Openbaring is dan ook een troostboek. Voor de christenen toen. Voor de christenen in alle tijden. Ook voor ons nu.

Het is goed om dit bij het lezen van Openbaring te bedenken en onszelf steeds voor te houden. Vooral als het over gruwelijke dingen gaat. Die worden niet aan de orde gesteld om ons angst aan te jagen of om ons door middel van angst tot de orde te roepen, maar om uit te laten komen dat Jezus desondanks regeert en in en door alles doelgericht Zijn weg gaat.

Openbaring gaat over de tijd tussen de eerste en de tweede komst van Christus. Deze tijd wordt de 'eindtijd' genoemd. Deze is dus

zo'n tweeduizend jaar geleden aangebroken. Het is vandaag niet méér eindtijd dan in de tijd van de apostel Johannes. Sinds Pinksteren leven wij in het laatste der dagen. Dat had, bij wijze van spreken, één dag kunnen zijn. Het zijn er meer geworden. Dat doet aan de actualiteit van Openbaring niets af. Integendeel, deze actualiteit wordt er juist door onderstreept.

Overwinnaar

Er is een wereldwijde strijd tussen het Koninkrijk van God en het rijk van de duisternis. Deze strijd was vóór de komst van Christus nog beperkt. God openbaarde zich alleen aan Israël, nog niet aan alle volken in de wereld. Maar vanaf Pinksteren gaat dat veranderen. Dat heeft alles met de komst en het volbrachte werk van Christus te maken. Het heil stroomt vanuit Israël de wereld in. De demonen maken zich sterk in hun pogingen om dit te verhinderen. Vandaar dat zij zich met de komst van Christus meer en meer manifesteren. De strijd in de laatste dagen is heviger dan voordien. Hierover gaat het in Openbaring. Wát we hier ook over horen: we houden eraan vast dat de Overwinnaar regeert!

Om vast te houden

1. In Openbaring gaat het om Christus als Overwinnaar.
2. Geloven is leven van wat ons is geopenbaard.
3. Geloven is ook op God blijven vertrouwen bij alles wat voor ons verborgen blijft.

2. *De Eerste en de Laatste*

14 | 'En toen ik Hem zag, viel ik als dood aan Zijn voeten, en Hij legde Zijn rechterhand op mij en zei tegen mij: Wees niet bevreesd, Ik ben de Eerste en de Laatste...'
(Openb. 1:17)

Overweldigend

Christus verschijnt aan Johannes in een visioen. De apostel ziet Hem in Zijn onverhulde godheid. Op aarde had hij Hem in Zijn verhulde godheid meegemaakt. In de gestalte van een mens.

Wat een verschil hoe wij Jezus ontmoeten in de evangeliën en hoe Hij zich hier in een visioen openbaart! In de evangeliën zien we Hem in Zijn vernedering. Hier toont Hij zich in Zijn verhoogde gestalte.

Als wij aan Jezus denken, of als wij Hem in onze omgang voor ogen hebben, dan zou het niet goed zijn als wij ons zouden beperken tot hoe wij Hem in de evangeliëbeschrijvingen leren kennen. Dan blijven wij te veel in Zijn mens-zijn steken. Maar Hij is ook God, een God om diep ontzag voor te hebben. Dit besef maakt ons klein. Het brengt ons op de knieën. We komen van Zijn verschijning in Openbaring diep onder de indruk.

Johannes kan Zijn verschijning niet verdragen. Hij heeft dezelfde ervaring als Jesaja die, toen hij – ook in een visioen – God in Zijn

heilige heerlijkheid zag, uitriep: 'Wee mij, want ik verga! Ik ben immers een man met onreine lippen...' (Jes. 6:5). En als Petrus die, in het besef met wie hij in Jezus te doen had, voor Hem op de knieën viel en zei: 'Heere, ga weg van mij, want ik ben een zondig mens' (Luk. 5:8).

| 15

De heerlijkheid van Christus is overweldigend. Johannes wordt met ontzag en met vrees vervuld. Hij voelt zich onwaardig. Hij valt als dood voor Zijn voeten. In het licht van deze heerlijkheid heeft hij geen been om op te staan.

Rechterhand

Christus legt Zijn rechterhand op Johannes. In de Bijbel is Gods rechterhand de hand waarmee Hij Zijn volk uit Egypte leidde. Het is de hand waarmee Hij regeert. De hand van waaruit wij Zijn zegeningen ontvangen. Het is ook de hand van de Vader en van de Zoon in één, waarvan Jezus zegt: 'Niemand zal Mijn schapen uit Mijn hand rukken.' En: 'Niemand zal Mijn schapen uit de hand van Mijn Vader rukken.'

Het is deze hand die Hij op Johannes legt. Dat is dus buitengewoon veelzeggend. Een gebaar vol rijke betekenis. Zeer bemoedigend. Dit is de hand die Johannes nodig heeft en die wij ook nodig hebben.

Vrees

Nadat Christus Zijn rechterhand op Johannes heeft gelegd, zegt Hij

tegen hem: 'Wees niet bevreesd...' Waar kun je allemaal niet bevreesd voor zijn?

16 | Vrees kan je bevangen als je denkt aan je verleden. In bepaalde opzichten ben je een dwaas geweest. Je hebt verkeerde keuzes gemaakt en verkeerde beslissingen genomen. Je hebt een gevoel van falen. Je zit met schuld. Je geweten spreekt. Je hart is onrustig.

Vrees kan te maken hebben met het heden. Je zit midden in de problemen in verband met je gezin, je huwelijk, je werk, je gezondheid. Je bent bang om te leven, om 's morgens wakker te worden. Of je bent verschrikkelijk eenzaam. Je hebt gevoelens van zinloosheid. Het kan je benauwen.

Vrees kan je overvallen als je denkt aan de toekomst. Je bent bang om oud, dement of gehandicapt te worden. Of je bent bang om te sterven. En sterven moeten we allemaal. Dat kan niemand anders voor ons doen. Hoe zal dat zijn? Je weet: als ik sterf, is dat het einde niet. En dan?

Er is er maar één die zegt – en Hij kán het zeggen: 'Wees niet bevreesd.' Hij is de enige die uw vrees kan wegnemen. Hij stelt zich aan u voor: 'Ik ben de Eerste en de Laatste, en de Levende, en Ik ben dood geweest en zie, Ik ben levend tot in alle eeuwigheid.' Hij is het!

Waar Jezus is en waar Zijn evangelie klinkt, daar horen we: 'Wees niet bevreesd.' De engelen zeiden het tegen de herders in de nacht waarin de Heere Jezus werd geboren en zij 'zeer bevreesd' waren door de heerlijkheid die hen omscheen. Door het evangelie wordt het ook tegen u gezegd.

De Eerste en de Laatste

Nu lezen we in Jesaja 44:6 en 48:1 dat de Heere, de God van Israël zegt: 'Ik ben de Eerste en de Laatste.' Dat kan er maar één zijn. Jezus Christus zegt dat ook. Dat betekent dat Hij God is, Hij in wie de God van Israël mens geworden is. Dat is waar Johannes ook op doelt in zijn evangeliebeschrijving (1:1, 14): 'In het begin was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God... En het Woord is vlees geworden.' 'Ik ben de Eerste en de Laatste...' Dat zegt Jezus in Zijn goddelijke gestalte.

'Ik ben de Eerste...' In dit bijbelboek wordt Hij ook 'de Alfa' genoemd. Alfa, de eerste letter van het Griekse alfabet. Hij wordt ook 'het Begin' genoemd. Hij staat aan het begin van alles. Hij is altijd de Eerste. Hij was vóór alle dingen. Zijn bestaan begon niet pas, toen Hij als mens geboren werd. Hij wás er al. Vóór Zijn geboorte. Voordat de wereld er was. Voordat er sterren en planeten waren. Het is zelfs zo dat alle dingen door Hem bestaan.

'Ik ben de Eerste...' Hij neemt het initiatief. Dat zien we al in het paradijs. Hij gaat de vluchtende mens achterna: 'Waar bent u?' Hij richt Zijn verbond met de mens op. Ook dat is Zijn initiatief. Ook ons zoekt Hij op. Ook in ons leven is Hij de Eerste. Hij stond aan het begin van ons leven. Hij kwam met Zijn evangelie tot ons. Door Zijn Geest kwam Hij zélf tot ons.

'Ik ben de Laatste...' In Openbaring wordt Hij ook 'de Omega' genoemd. Omega, de laatste letter van het Griekse alfabet. Hij wordt ook 'het Einde' genoemd. Hij staat aan het einde van alles.

Einde betekent hier: doel. Hij is het doel van alles.

‘Ik ben de Eerste en de Laatste...’ Hij is er vanaf het moment van onze geboorte tot het moment van ons sterven. Hij is de Levende, die de dood heeft overwonnen. In Hem kunnen wij de dood zonder vrees onder ogen zien.

Geweldig dat Hij de Eerste en de Laatste is! Jezus. Dat is Hij omdat Hij God is. Hij kan alle vrees bij ons wegnemen. Hij is het die voor ons stierf aan het kruis en zei: ‘Vader, straf Mij in plaats van ...’ (vul uw naam maar in). En dat deed de Vader, opdat wij – van schuld ontslagen – niet bevreesd zouden zijn. Niet bevreesd om te leven en niet bevreesd om te sterven.

Als wij zien op Hem, dan mogen we weten dat Hij ons verleden, ons heden en onze toekomst in Zijn hand heeft. Ons verleden: in de vergeving bedekt Hij onze schuld. Door Zijn genade hoeft het verleden ons niet meer te achtervolgen. Ons heden: Hij leert ons al onze zorgen op Hem te werpen. Hij helpt ons dragen. Hij zet samen met ons Zijn schouders onder onze lasten. En Hij geeft ons leven inhoud en zin. Onze toekomst: Hij schenkt ons hoop en perspectief. Met Hem gaan wij een goede toekomst tegemoet.

Het eerste en het laatste woord

Het is niet te bevatten. De Koning van de schepping, de gekruisigde en opgestane Heiland, de Zoon van God raakt ons door Zijn evangelie aan. In onze vrees legt Hij Zijn hand op ons en spreekt Hij die kostbare woorden: ‘Wees niet bevreesd, Ik ben de Eerste en de Laat-

ste.' Als Eerste had Hij het eerste woord. Gelukkig voor ons dat Hij als Laatste ook het laatste woord heeft.

Om vast te houden

1. De ontmoeting met Christus is overweldigend.
2. Door het evangelie legt Hij Zijn rechterhand op ons, opdat wij niet bevreesd zijn.
3. Hij die de Eerste en de Laatste is, omspant heel ons leven, vanaf het begin tot het einde.